

Pentru un viitor european fără cărbune – opriți mina de cărbune Turów!

Suntem în mijlocul unei crize climatice. Verzii de peste tot din Europa luptă alături de societatea civilă și alături de milioane de cetățeni europeni pentru o tranziție rapidă spre neutralitate climatică, conform dictatelor Convenției de la Paris. Politica Verde este construită și centrată pe dezvoltarea rapidă a surselor regenerabile sustenabile, pe îmbunătățirea eficienței energetice și pe reducerea cererii pentru energie, concomitent cu eliminarea treptată a combustibililor celor mai nocivi precum cărbunele. În zonele care trăiesc de pe urma cărbunelui, precum regiunea frontalieră dintre Polonia, Cehia și Germania, aceste tranziții necesare cauzează perturbări profunde în structura forței de muncă locale, creând o enormă provocare pentru oameni și pentru regiuni per ansamblu. Prin urmare, noi Verzii credem că scopurile climatice ambițioase trebuie să se bazeze pe o tranziție justă: o vindecare Verde și rezistentă ce va ajuta la repornirea economiei, ajutând oamenii să se întoarcă la lucru.

Lângă punctul de întâlnire a celor trei granițe dintre Cehia, Polonia și Germania, aproape de orașul polonez Bogatynia, mina de lignit deschisă (în aer liber) Turów și centrala ei energetică continuă să funcționeze neafectate de nevoia urgentă pentru o tranziție justă spre neutralitate climatică – evident, cu grave consecințe și cu un grav impact asupra apei, aerului și solului din mediul înconjurător. Cât timp Polonia este cel mai mare producător de antracit și al doilea cel mai mare producător de lignit din UE, consecințele catastrofice asupra mediului ale unei mine precum Turów nu se opresc la granițele Poloniei. Scăderea nivelului pânzei freatice cu mai mult de 20 de metri amenință miile de oameni din Regiunea Liberec din Cehia cu distrugerea sursei lor de apă potabilă curată. Mai mult, noi studii estimează că lângă granița dintre Germania și Polonia, alunecările de teren vor ajunge la un total de 1,2 metri până în 2044. În centrul orașului german Zittau, se estimează că solul va ceda, drept care nivelul de alunecare al acestuia va crește până la un total de 36 până la 72 cm.

Licența originală a minei data din 1994 și a expirat pe data de 30 aprilie 2020. În pofida acestui fapt, Michał Kurtyka, Ministrul Mediului din Polonia, a extins licența pentru încă șase ani fără vreo consultare publică, ceea ce înseamnă că cetățenii nu au avut posibilitatea de a-și exercita dreptul de a se opune. Astfel, continuarea mineritului în mina de lignit în aer liber de la Turów încalcă legea UE (Directiva Răspunderii pentru Mediu, Directiva-cadru a Apelor, Directiva Libertății Accesului la Informație, respectiv Directiva Evaluării Impactului asupra Mediului și Directiva Evaluării Strategice a Mediului).

Pentru toate aceste motive, oamenii din regiunile transfrontaliere continuă să protesteze, iar mai multe mii de cetățeni au prezentat o petiție Parlamentului European împotriva extensiei și expansiunii minei în aer liber. Fără îndoială, înlocuirea minei de lignit Turów cu o combinație de surse de energie regenerabile localizate în Silezia de Jos este benefică atât pentru mediu, cât și pentru oamenii din regiune. Beneficiile vor fi cu atât mai considerabile dacă o asemenea tranziție ar fi planificată în comun de către cele trei regiuni implicate. Guvernul polonez trebuie să nu mai blocheze Fondul de Recuperare și să permită regiunii Turów să beneficieze de pe urma Fondului pentru Tranziție Justă. Există noi locuri de muncă fezabile și perspective de viitor pentru tineret, în energie și în alte sectoare, în loc ca aceștia să fie confrunțați cu viitorul întunecat al mineritului în restrângere.

Verzii Europeni susțin protestatarii, activiștii pentru mediu din regiune și Verzii locali în îndeplinirea scopului lor de a promova activ și de a implementa schimbarea structurală a eliminării graduale a cărbunelui până în 2050 cel târziu, cu respectarea obiectivelor neutralității climatice stipulate în Acordul Verde European.

Dar mina deschisă de lignit din Turów continuă să opereze, în contrast puternic cu acest obiectiv european.

Prin urmare, cerem ca:

- În cazul în care medierea Comisiei Europene dintre Cehia și Polonia eșuează, Comisia trebuie să ia măsuri legale împotriva Poloniei în forma procedurilor de sancționare a încălcărilor care vor forța guvernul polonez să se supună mecanismelor consultării obligatorii. Ca reacție la plângerea prezentată Comisiei Europene de către Cehia pe data de 30 septembrie 2020, cerem Comisiei să elaboreze o opinie argumentată. Când opinia motivată va fi prezentată sau după un termen limită de trei luni trecute de la prezentarea plângerii, Cehia ar trebui să își exercite dreptul de a prezenta cazul la Curtea de Justiție UE pe cont propriu.
- Regiunile de graniță dintre Polonia, Germania și Cehia vor trebui să încerce să devină o zonă transfrontalieră de eliminare a mineritului de cărbune, beneficiind de ajutorul finanțării pentru resurse sustenabile, precum Fondul European pentru Tranziție Justă. Ar trebui ca acestea să implementeze proiecte comunitare transfrontaliere bazate pe energia regenerabilă și pe schimbări structurale.
- Pentru un viitor sustenabil, participarea cetățenească este de importanță primordială. În regiunile transfrontaliere putem observa cum Europa se dezvoltă de la rădăcini, într-un efort comun. Promovarea cooperării societății civile transfrontaliere, respectiv a întâlnirilor dintre oameni ar trebui să reprezinte o prioritate pentru guvernele regionale și naționale, impunându-se o dezvoltare și încurajare a acestui tip de relații și parteneriate.
- Mineritul trebuie să se oprească imediat – până la clarificarea tuturor chestiunilor și aspectelor legale.
- Trebuie ca exploatarea cărbunelui să fie oprită total în Europa cel târziu până în 2030. Prin urmare, deciziile guvernamentale de a elimina treptat cărbunele nu trebuie subminate de înțelegeri protecționiste expirate axate pe investiții, precum Tratatul Cartei Energiei, care le permite investitorilor în combustibili fosili să dea în judecată guvernele pentru compensație atunci când acestea din urmă iau măsuri care le amenință acestora profiturile. Dacă nu se întreprinde nicio reformă substanțială a tratatului în cadrul negocierilor prezente, UE trebuie să renunțe la el.